

5. Приходькіна Н. О. Педагогічні умови реалізації гендерного підходу у фаховій підготовці студентів гуманітарних спеціальностей : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2008. 21 с.
6. Цокур О., Іванова І. Основи гендерного виховання. *Гендерний розвиток у суспільстві* : конспекти лекцій. Вид. 2-е. Київ : ПЦ «Фоліант», 2005. С. 183–222.
7. Штылева Л. В. Гендерный подход в школьном образовании – стратегический ресурс женского политического лидерства и демократии в России. *Воспитание граждан нового поколения: гендерный подход в парламентском образовании школьников*. Москва : МИК, 2003. С. 10–13.

ВИХОВАТЕЛЬ ЯК ФАСИЛИТАТОР У ГЕНДЕРНОМУ ВИХОВАННІ ДИТИНИ

Алла ЧАГОВЕЦЬ
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради,
Анастасія ІВКО
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради,
kafsedhgpa@gmail.com

На сучасному етапі розвитку освіти нагальним питанням постає формування гендерної культури дошкільника як невід'ємної частини його гендерної соціалізації. Вирішення цього завдання можливе завдяки роботі вихователя, який є для підростаючого покоління духовним посередником, зацікавленим організатором, небайдужим спостерігачем, творцем сприятливого мікросередовища, консультантом, помічником та координатором зусиль педагогів, сім'ї та соціуму.

Проблему гендерного виховання дітей досліджували Н. Бекирова, Е. Зарединова, Н. Зеленкова, О. Зубань, С. Олексенко, Т. Побоча, Н. Радоміцька, Л. Сова, О. Романюк, Ю. Савченко, Н. А. Шинкарева, В. Шугалія та інші науковці.

Учена В. Шугалія дотримується думки, що гендерне виховання – це сучасний напрям роботи педагога, який у процесі соціалізації дитини формує у неї стійке поняття власної статі: «Я – дівчинка», «Я – хлопчик» із характерною гендерною позицією й елементами гендерної культури, відображаючи ціннісні функції обох статей у суспільстві [6].

Сучасний стан дошкільної освіти характеризується тим, що одним з найбільш значущих напрямів є повноцінний розвиток особистості, у тому числі в контексті формування її гендерної культури [5]. Засади гендерного виховання дошкільників розкриваються у освітній програмі «Дитина» [3].

Дослідник В. Петровський вважає, що вихователь – це професія, яка передає прийняття на себе відповідальності за умови, характер і перспективи розвитку особистості іншої людини (вихованця). У зв'язку з цим, до сфери професійної компетентності вихователя закладу дошкільної освіти належить

здатність до ціннісного самовизначення щодо цілей і засобів виховання, перспектив розвитку особистості вихованців, опановування певними технологіями педагогічної діяльності та постійне підвищення своєї педагогічної майстерності, розвитку педагогічної рефлексії [5].

Вихователь має пам'ятати, що дівчатка дуже чутливі до інтонацій, форми оцінки, її публічності, для них важливо, щоб ними захоплювалися, пишалися і хвалили у присутності інших. Для хлопчиків більш значущою є вказівка на те, якого результату вони досягнули: допомогли помічнику вихователя принести в групу обід, навчилися вітатися, конструювати, заправляти ліжко тощо. Результат, який хлопчиків вдалося отримати у ході певної дії, позитивно позначається на його особистісному зростанні, рівні самооцінки, дозволяє пишатися собою і прагнути до підкорення нових висот і досягнень [1]. Отже, вихователю потрібно використовувати індивідуальні виховні стратегії щодо дівчаток і хлопчиків, враховуючи статеві особливості. Водночас слід відходити від гендерних стереотипів і забезпечувати рівноправність обох статей.

У дошкільному віці гра є основним видом діяльності, а роль вихователя полягає у тому, щоб правильно підібрати ігри для дітей. У процесі виховання дівчаток і хлопчиків дуже важливим педагогічним завданням є подолання сегрегованості й організація спільних ігор, де діти могли б взаємодіяти [2].

Виходячи із зазначеного вище, можна зробити висновок, що вихователь є фасилітатором (тим, хто сприяє, полегшує, допомагає) у гендерному вихованні, бо саме він, керуючи діяльністю дітей у групі, повинен створювати ситуації, які спрямовані на прояв у дівчаток і хлопчиків їхніх статево-вікових і гендерних особливостей, які сприяють самореалізації жіночого і чоловічого начал, вихованню культури гендерних взаємовідносин тощо.

Література

1. Зеленкова Н. Роль класного керівника в гендерній соціалізації учнівства. *Гендерна парадигма освітнього простору* / за заг. ред. Т. О. Дороніної. Кривий Ріг : ВЦ КДПУ, 2016. № 3–4. С. 93–97.
2. Зубань О. Гра як засіб формування та прояву гендерних якостей дітей дошкільного віку. Київ, 2018. С. 21–24.
3. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / Беленька Г. В. та ін. ; наук. кер. В. О. Огнев'юк. Київ, 2016. 304 с.
4. Побоча Т. Програмне забезпечення розвитку дітей дошкільного віку крізь призму гендерного аналізу. *Гендерна парадигма освітнього простору* / за заг. ред. Т. О. Дороніної. Кривий Ріг : ВЦ КДПУ, 2016. № 3–4. С. 116–121.
5. Шинкарева Н., Зайцева О. Аксиологические детерминанты гендерной компетентности воспитателя дошкольной образовательной организации. *Вестник Бурятского государственного университета*. 2016. № 4.
6. Гендерне виховання в ДНЗ. Найпоширеніші помилки вихователів і як їх уникати / Радоміцька Н. та ін. Київ, 2018. 144 с.